

กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน
กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8
ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช*

THE PROCESS FOR BUILDING A LEARNING NETWORK IN THE COMMUNITY:
A CASE STUDY OF THE COMMUNITY ENTERPRISE GROUP MAKING CURRY PASTE
WITHIN BAN PHO SADET OF VILLAGE NO. 8, PHO SADET SUB-DISTRICT,
MUEANG DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

อพิสิทธิ์ ช่วยอักษร

Apisit Choyauksorn

เกศศิณี เปียงพิมพ์

Ketsinee Piangpim

มาริษา แก้วสีสด

Marisa Kaewseesod

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: jittima_dam@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พัฒนาการเกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 2) สภาพปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 และ 3) กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นางรัตนา อร่ามศักดิ์ (รองประธาน) และนายมานพ สมพงษ์ (ประธานงาน) ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนกลุ่ม นายเกรียงศักดิ์ ด้านคงรักษ์ (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ) นายสมเกียรติ สมทอง (ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8) ผลการวิจัย พบว่า 1) พัฒนาการเกิดกลุ่ม พบว่า มี 4 ขั้นตอน คือ 1.1) ขั้นตอนก่อตัวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 1.2) ขั้นตอนการรวมตัวกันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 1.3) ขั้นตอนการผลิตสินค้าภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 และ 1.4) ด้านขั้นตอนการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 2) สภาพปัญหาของกลุ่ม ดังนี้ 2.1) ปัญหาการผลิตกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 2.2) ปัญหาบรรจุกัญหากลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 2.3) ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 และ 2.4) ปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 และ 3) กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ดังนี้ 3.1) การก่อตัวของเครือข่าย 3.2) การสร้างและพัฒนาเครือข่าย 3.3) การบริหารจัดการเครือข่าย และ 3.4) การขยายผลของเครือข่าย

* Received 21 September 2022; Revised 22 November 2022; Accepted 26 December 2022

คำสำคัญ: กลุ่มอาชีพ, เครือข่ายการเรียนรู้, การบริหารจัดการ, กระบวนการสร้าง

Abstract

The objectives of this research article were 1) To study the development of the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8, 2) To study the problem conditions of the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8, 3) To study the building process of a learning network in the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8. This research used qualitative research method. Key informants included the primary informants, which consisted of Mrs. Rattana Aramsak (Vice President) and Mr. Manop Somphong (Coordinator). The secondary key informants were persons who promoted and supported the community enterprise group, which included Mr. Kriengsak Dankongrak (Chairman of Pho Sadet Sub-district Administrative Organization) and Mr. Somkiat Somthong (Village Headman of Village No. 8). The results of the research found that 1) Development of community enterprise group found that it consisted of four stages: 1.1) Formation stage of the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8; 1.2) The stage for recruiting the villagers into the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8; 1.3) The stage for producing the products within the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8; 1.4) The stage in the aspect of management for the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8. 2) Problem conditions of the community enterprise group indicated as follows: 2.1) Production problems of the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8; 2.2) Packaging problems in the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8; 2.3) Marketing problems of the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8; 2.4) Management problems of the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8. 3) The building process of a learning network in the community enterprise group making curry paste within Ban Pho Sadet of Village No.8 indicated as follows: 3.1) Network formation; 3.2) Network creation and development; 3.3) Network management; 3.4) Network enhancement.

Keywords: Occupation Group, Learning Network, Management, Building Process

บทนำ

เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2563 นายมานพ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน) ประธานในที่ประชุมได้แจ้งให้ สมาชิกผู้เข้าประชุมทราบถึงที่มาของโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง สืบเนื่องจากบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ ได้รับงบประมาณในการทำโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ในปีงบประมาณ 2563 ในการประชุมมีมติการประชุมว่าจะทำเครื่องแกงเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของหมู่บ้าน

การจัดตั้งกลุ่มเครื่องแกงของกลุ่มหมู่ที่ 8 (คณะกรรมการบริหาร) เพื่อให้กลุ่มได้ดำเนินกิจกรรมกันต่อตามวัตถุประสงค์ของโครงการทางสมาชิกได้นำเสนอ เพราะในชุมชนได้มีวัตถุดิบอยู่แล้ว เครื่องแกงชาวบ้านในชุมชน

ต้องใช้ทำกับข้าวทุกวันอยู่แล้วจึงลงมติเห็นกันว่าจะทำกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 และได้มีการเลือกตัวแทน (นายมานพ สมพงษ์) เป็นตัวแทนเป็นตัวแทนกลุ่มไปจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง

ขั้นตอนที่ 1 มีการเรียกรวมตัวของสมาชิกกลุ่มสมาชิกจะมีหลายกลุ่ม มีการจัดระบบในการทำเครื่องแกง โดยมีการหมุนเวียนกันมาทำเป็นกลุ่ม โดยประมาณสมาชิกกลุ่มหนึ่งจะมีทั้งหมด 5 คน ในการหมุนเวียนมาทำแต่ละครั้ง ขั้นตอนที่ 2 ชาวบ้านมีวัตถุดิบในการทำเครื่องแกงก็จะนำมาขายให้กับกลุ่มทำเครื่องแกง เพื่อที่ชาวบ้านก็ได้มีรายได้ส่งเสริมไปด้วย และช่วยลงต้นทุนจากการไปซื้อจากภายนอกที่มีต้นทุนสูง ขั้นตอนที่ 3 การทำเครื่องแกงจะทำตามออเดอร์ที่ได้รับ เช่น ถ้ามีงานในชุมชนชาวบ้านก็จะมาติดต่อกลุ่มเครื่องแกงว่าต้องการเครื่องแกงกี่กิโล ในการใช้ทำอาหาร ขั้นตอนที่ 4 มีการจัดเตรียมสถานที่และวัตถุดิบทุกครั้งที่ได้รับออเดอร์ สมาชิกทุกคนจะได้มีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงานในแต่ละครั้งของตนเองว่าตนเองมีความถนัดในหน้าที่ใด แล้วกันทำตามหน้าที่ของตน ขั้นตอนที่ 5 นอกจากจะมีออเดอร์จากในชุมชนแล้ว ยังมีการประชาสัมพันธ์บอกต่อกันแบบปากต่อปากในการขายเครื่องแกง เป็นการทำการตลาดเพื่อเพิ่มยอดขายและรายได้ให้มากขึ้นขั้นตอนที่ 6 จากโครงสร้างหน้าที่ของกรรมการได้มีให้ฝ่ายกรรมการกลุ่มเครื่องแกงได้ทำหน้าที่ในการพัฒนา กลุ่มเครื่องแกงโพธิ์เสด็จให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น โดยฝ่ายการตลาดได้มีคิดปรับปรุงพัฒนาในรูปแบบการขายในออนไลน์ เพิ่มเป็นการโปรโมทประชาสัมพันธ์ให้ผู้ภายนอกได้รู้จักกลุ่มเครื่องแกงเพิ่ม

จากความเป็นมา และความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ในการทำเครื่องแกงจากวัตถุดิบที่มีอยู่ภายในชุมชน อาชีพการทำเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 เป็นอีกหนึ่งอาชีพที่น่าสนใจสามารถเป็นอาชีพทางเลือก สร้างรายได้เสริมหรือเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ จนได้มีการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนจึงได้ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรเครื่องแกง ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้สร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8
3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนกรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ด้านขอบเขต

ด้านประชากร 1) ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นางรัตนา อร่ามศักดิ์ (รองประธาน) และนายมานพ สมพงษ์ (ประธานงาน) 2) ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนกลุ่ม นายเกรียงศักดิ์ ด้านคงรักษ์ (นายองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ) นายสมเกียรติ สมทอง (ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8)

2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องบันทึกภาพ เป็นการใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐานในการวิจัย เพราะขณะสัมภาษณ์อาจจะต้องใช้กล้องถ่ายรูปในการเก็บภาพเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย

2.2 บันทึกการสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกตในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพื่อสังเกตการตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าตอบตรงประเด็นและตามข้อมูลจริงเท็จ เป็นการสังเกตกำหนดแนวทางโดยการใช้สายตา

2.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัยพร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด

2.4 เครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกที่ระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทัน ก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 สำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อน หลังจากนั้นจึงไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มสตรีบ้านไทรเพหาญ

3.2 สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน

3.3 ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวัน เวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายพร้อมถ่ายภาพประกอบ

3.4 รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 เมื่อรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้ทำการวิจัยทำการศึกษา และนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. พัฒนาการเกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8

1.1 ขั้นตอนตัวของกลุ่ม พบว่า การประชุมและในการประชุมมีมติการประชุมว่าจะทำเครื่องแกงเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของหมู่บ้าน

1.2 ขั้นตอนการปฏิบัติ พบว่า มีการเรียกรวมตัวของสมาชิกกลุ่มสมาชิกจะมีหลายกลุ่มมีการจัดระบบในการทำเครื่องแกงโดยมีการหมุนเวียนกันมาทำเป็นกลุ่มโดยประมาณสมาชิกกลุ่มหนึ่งจะมีทั้งหมด 5 คนในการหมุนเวียนมาทำแต่ละครั้ง

1.3 ขั้นตอนการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า ฝ่ายกรรมการกลุ่มเครื่องแกงได้ทำหน้าที่ในการพัฒนา กลุ่มเครื่องแกงโพธิ์เสด็จให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น โดยฝ่ายการตลาดได้มีการปรับปรุงพัฒนาในรูปแบบการขายในออนไลน์ เพิ่มเป็นการโปรโมทประชาสัมพันธ์ให้ผู้อื่นภายนอกได้รู้จักกลุ่มเครื่องแกงเพิ่ม และได้มีรายได้มีออเดอร์จากยอดการสั่งซื้อจากออนไลน์ เป็นการพัฒนาคิดผลิตภัณท์ในการบรรจุเครื่องแกงในรูปแบบของกลุ่มตนเองให้เป็นเป็นที่รู้จักในการจัดส่งแบบออนไลน์ให้กับลูกค้า

1.4 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มประสบความสำเร็จ และมีความแข็งแรง

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการเตรียมอุปกรณ์ในการทำเครื่องแกง

ขั้นก่อตัวของกลุ่ม

การศึกษาเรื่องกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2563 นายมานพ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน) ประธานในที่ประชุมได้แจ้งให้ สมาชิกผู้เข้าประชุมทราบถึงที่มาของโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง สืบเนื่องจากบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ ได้รับงบประมาณในการทำโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จากสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ในปีงบประมาณ 2563 ในการประชุมมีมติ การประชุมว่าจะทำเครื่องแกงเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของหมู่บ้าน

การจัดตั้งกลุ่มเครื่องแกงของกลุ่มหมู่ที่ 8 (คณะกรรมการบริหาร) เพื่อให้กลุ่มได้ดำเนินกิจกรรม กันต่อตามวัตถุประสงค์ของโครงการทางสมาชิกได้นำเสนอ เพราะในชุมชนได้มีวัตถุดิบอยู่แล้ว เครื่องแกงชาวบ้าน ในชุมชนต้องใช้ทำกับข้าวทุกวันอยู่แล้วจึงลงมติเห็นกันว่าจะทำกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 และได้มีการเลือกตัวแทน (นายมานพ สมพงษ์) เป็นตัวแทนเป็นตัวแทนกลุ่มไปจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่สำนักงานเกษตร อำเภอเมือง

ขั้นดำเนินการปฏิบัติ

การศึกษาเรื่อง กลุ่มวิสาหกิจกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 “หลังจากที่พูดคุยร่วมกัน จึงได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่ม ในปี 2563 แล้วกลุ่มได้พูดคุยตกลงกันว่าต้องมีการวางแผน วางกฎระเบียบ และ วางแนวทางในการทำงานของกลุ่ม”

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการบรรจุภัณฑ์เครื่องแกง

ขั้นการขยายตัว

“ได้มีคิดปรับปรุงพัฒนาในรูปแบบการขายในออนไลน์ เพิ่มเป็นการโปรโมทประชาสัมพันธ์ให้ผู้อื่น ภายนอกได้รู้จักกลุ่มเครื่องแกงเพิ่ม และได้มีรายได้มีออเดอร์จากยอดการสั่งซื้อจากออนไลน์ เป็นการพัฒนาคิด ผลิตภัณฑ์ในการบรรจุเครื่องแกงในรูปแบบของกลุ่มตนเองให้เป็นเป็นที่รู้จักในการจัดส่งแบบออนไลน์ให้กับลูกค้า

ภาพที่ 4 ผลงานในการทำเครื่องแกง

2. สภาพปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8

2.1 สภาพปัญหาการผลิต พบว่า วัตถุดิบมีไม่เพียงพอต่อการผลิตและวัตถุดิบบางอย่างไม่มีในชุมชนจึงต้องซื้อ และมีราคาสูง

2.2 สภาพปัญหาการบรรจุภัณฑ์ พบว่า ในการบรรจุภัณฑ์ต้องนำเครื่องแกงไปนึ่งก่อน เพราะถ้าไม่นึ่งจะทำให้เครื่องแกงที่ผลิตไว้อยู่ได้ไม่นานก็จะเสีย จึงทำให้ต้องเสียเวลาในการบรรจุ

2.3 สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า มีการส่งออกผลิตภัณฑ์ที่ไม่แน่นอน ต้องทำตามออเดอร์ หรือออกรงานสินค้า OTOP หรือออกบูธตามห้างต่าง ๆ ถ้าไม่มีออเดอร์สั่งมาหรือไม่มีงานในชุมชนก็จะมีรายได้เข้ากลุ่ม

2.4 สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า ในการจัดทำเครื่องแกงมีการหมุนเวียนแบ่งกลุ่มครั้งละ 5 แต่บางครั้งสมาชิกกลุ่มนั้นไม่ว่าง จึงทำให้สมาชิกคนอื่น ๆ ต้องมาทำแทน

สภาพปัญหาการผลิต

“ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านการผลิต เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ไม่มีความทันสมัย ทำให้ผลิตออกมาช้า

สภาพปัญหาในการบรรจุภัณฑ์

นึ่งก่อน เพราะถ้าไม่นึ่งจะทำให้เครื่องแกงที่ผลิตไว้อยู่ได้ไม่นานก็จะเสีย จึงทำให้ต้องเสียเวลาในการบรรจุ และถูงในการบรรจุภัณฑ์

สภาพปัญหาด้านการตลาด

“มีการส่งออกผลิตภัณฑ์ที่ไม่แน่นอน ต้องทำตามออเดอร์ หรือออกรงานสินค้า OTOP หรือออกบูธตามห้างต่าง ๆ ถ้าไม่มีออเดอร์สั่งมาหรือไม่มีงานในชุมชนก็จะมีรายได้เข้ากลุ่ม”

“ยังมีปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ซึ่งในบางช่วงวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เช่น พริก ขมิ้น และวัตถุดิบมีราคาแพงทำให้ต้นทุนในการผลิตสูง”

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาของกลุ่ม ด้านปัญหาการผลิต พบว่า ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านการผลิต เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ไม่มีความทันสมัย ขาดงบประมาณ ทำให้ผลิตออกมาช้า นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ซึ่งในบางช่วงขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ทำให้ต้องซื้อวัตถุดิบมาจากภายนอกชุมชน

3. กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มอาชีพการทำเทียนหอม

3.1 การก่อตัวของเครือข่าย

3.2 การสร้างและพัฒนาเครือข่าย

3.3 การบริหารจัดการเครือข่าย

3.4 การขยายผลของเครือข่าย

“เน้นให้ทุกคนในชุมชนที่ว่างงาน หรือที่ยังไม่มีงานทำได้ร่วมกันประกอบกิจการของกลุ่มในชุมชน และมีการผลิตสินค้าให้คนในชุมชนที่สนใจมาร่วมกันทำงานในกลุ่ม เพื่อได้พัฒนาชุมชน และกลุ่มวิสาหกิจเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ”

“ต้องการให้ทางกลุ่มเกิดการเรียนรู้ในหลักปรัชญาเศรษฐกิจส่งเสริมการพัฒนากลุ่มให้มีการประกอบอาชีพการทำเครื่องแกงในชุมชน”

จากการศึกษาสรุปได้ว่า พัฒนาการการก่อเกิดกลุ่มอาชีพเพื่อธุรกิจชุมชน กรณีศึกษา: กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 1) ขั้นตอนก่อตัวของกลุ่ม พบว่า มีการจัดทำโครงการสืบเนื่องจาก บ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ ได้รับงบประมาณในการทำโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ในงบประมาณ 2563 ในการประชุมหมู่บ้านเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2565 ในการประชุมมีมติที่ประชุมว่าจะทำเครื่องแกงเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของหมู่บ้าน 2) ขั้นตอนดำเนินการปฏิบัติ พบว่า มีการประชุมและในการประชุมมีมติ

การประชุมว่าจะทำเครื่องแกงเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของหมู่บ้านได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มโดยวางแผนและกฎระเบียบของกลุ่ม วางแนวทางการทำงาน และเริ่มลงมือปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ 3) ขั้นการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า เมื่อรวมกลุ่มแล้ว เริ่มทำเครื่องแกงขาย ได้รับการตอบรับจากยอดออเดอร์ลูกค้า จึงได้มีการขยายตัว โดยเพิ่มมีการผลิตเพิ่มขึ้น เมื่อกลุ่มมีการเจริญเติบโต จึงมีการขยายการผลิตของกลุ่ม โดยการระดมทรัพยากรการผลิตจากภายใน และภายนอกชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบการขายแบบออนไลน์ มีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้น 4) ขั้นตอนความสามัคคี กลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 มีความสามัคคี และเข้มแข็งเนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่เป็นคนในครอบครัว ทุกคนในกลุ่มมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ จนทำให้งานกลุ่มสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยหลังจากกลุ่มมีความเข้มแข็งแล้ว จึงมีความคิดที่จะทำเป็นสินค้า OTOP ของชุมชน มีการติดต่อประสานงานกับกลุ่มจากภายนอก เพื่อนำสินค้าไปขาย หรือเพื่อหาวัตถุดิบในการผลิตต่อไป

สภาพปัญหาของกลุ่มอาชีพเพื่อธุรกิจชุมชน กรณีศึกษา: กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 1) สภาพปัญหาของกลุ่ม ด้านปัญหาการผลิต พบว่า เรื่องของวัตถุดิบบางอย่างมีไม่ครบในชุมชนจึงจำเป็นต้องไปซื้อจากท้องตลาด ซึ่งอาจจะมีราคาที่แพงในช่วงหน้าฝนวัตถุดิบ เช่น พริกมีราคาที่แพงขึ้นจากเดิมถ้าทำเครื่องแกงในช่วงหน้าฝนอาจทำให้มีขั้นตอนที่ยากหลายขั้นตอนในการทำ และทำให้เป็นปัญหา เพราะมีอุปสรรคต่อการทำเครื่องแกงและอาจทำให้เกิดความเสียหายกับทางวัตถุดิบบางตัวอาจจะเน่าเสียได้ ส่งผลให้เกิดการทำที่ล่าช้าเสียเวลามากขึ้น 2) สภาพปัญหาสมาชิกในกลุ่มเรื่องของการสมาชิกมีการหมุนเวียนสมาชิกที่มาทำเครื่องแกง แต่สมาชิกบางคนมีเวลาให้กับกลุ่มน้อย การจะทำเครื่องแกงแต่ละครั้งว่าอาทิตย์นี้เป็นของใคร แต่พอมีการประสานสมาชิกมาทำอาจมีบางคนที่ไม่ว่างขาดในเรื่องของเวลา มีเวลาที่ไม่ตรงกัน และทำรายสมาชิกคนนั้นขาดรายได้ 3) ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่ม พบว่า ยังมีตลาดรองรับที่ไม่แน่นอน กลุ่มผู้ผลิตเป็นเพียงกลุ่มเล็ก ๆ ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

แนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพเพื่อธุรกิจชุมชน กรณีศึกษา: กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 1) การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนโดยการสนับสนุนงบประมาณในการผลิต ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิต ให้กลุ่มมีโอกาสขยายมีการกระจายสินค้าให้กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วม เพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง ให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิต เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น 2) การส่งเสริมการตลาดมีการบริหารจัดการและขยายตัวสินค้า ให้กว้างขวางมากขึ้น และเป็นที่รู้จัก มีการประชาสัมพันธ์แหล่งผลิตเพื่อให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นและมีการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบ การขายผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์ต่าง ๆ มีตัวแทนจำหน่าย สนับสนุนให้เป็นสินค้าประจำตำบล 3) การส่งเสริมการผลิต จัดให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาภายในชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนต่อไป นอกจากนี้ควรมีการของบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อจัดหาอุปกรณ์ในการผลิตที่ทันสมัยยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่มอาชีพการทำเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ

ขึ้นก่อตัวของกลุ่ม พบว่า เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2563 นายมานพ สมพงษ์ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน) ประธานในที่ประชุมได้แจ้งให้ สมาชิกผู้เข้าประชุมทราบถึงที่มาของโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง สืบเนื่องจากบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ ได้รับงบประมาณในการทำโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจากสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ในปีงบประมาณ 2563 ในการประชุมมีมติการประชุมว่าจะทำเครื่องแกงเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของหมู่บ้านเพื่อให้กลุ่มได้ดำเนินกิจกรรมกันต่อตามวัตถุประสงค์ของโครงการทางสมาชิกได้นำเสนอ เพราะในชุมชนได้มีวัตถุดิบอยู่แล้ว เครื่องแกงชาวบ้านในชุมชนต้องใช้ทำกับข้าวทุกวันอยู่

แล้วจึงลงมติเห็นกันว่าจะทำกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 และได้มีการเลือกตัวแทน เป็นตัวแทนกลุ่มไปจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง” (มานพ สมพงษ์, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปาริชาติ วลัยเสถียร เรื่องกระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนาที่ว่าขึ้นก่อตัวของกลุ่มที่เกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนกระทั่งกลายเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกให้ตระหนักถึงที่เผชิญอยู่เกิดแกนนำในการประสานความสนใจร่วมในการรวมกลุ่ม (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543) พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของบัณฑิต อ่อนดำ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาชนบท กล่าวว่าประสบการณ์จากโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในงานพัฒนา (SFPP) พบว่ากระบวนการกระตุ้นให้เกิดกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 การเตรียมกลุ่ม (pre group stage) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่เกษตรกรตำบลเข้าไปสร้างความคุ้นเคยการยอมรับและความไว้วางใจจากชุมชน (บัณฑิต อ่อนดำ, 2533) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรา ปะลาวัน เรื่อง การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษากลุ่มเครื่องแกงบ้านเกาะมุกด์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง พบว่า หลังจากที่ชุมชนบ้านเกาะมุกด์ได้รับความเสียหายจากคลื่นยักษ์สึนามิเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 และชุมชนได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการช่วยเหลือให้ตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมเนื่องจากรายได้จากการประมงซึ่งเป็นอาชีพหลักลดน้อยลง ปัจจัยภายในที่สนับสนุนการดำรงอยู่ของกลุ่ม ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มนั้นเกิดจากความต้องการของสมาชิกกลุ่มที่ต้องการมีรายได้เสริมและได้ลดจากการประสบภัยสึนามิ เนื่องจากได้พบปะกันเมื่อมีการรวมกลุ่ม (มยุรา ปะลาวัน, 2550)

2. สภาพปัญหาของกลุ่ม

ปัญหาการผลิต พบว่า วัตถุดิบมีไม่เพียงพอต่อการผลิตและวัตถุดิบบางอย่างไม่มีในชุมชนจึงต้องซื้อและมีราคาสูงทางกลุ่มมีปัญหาในด้านการผลิต เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ไม่มีความทันสมัย ขาดงบประมาณทำให้ผลิตออกมาช้า นอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ซึ่งในบางช่วงขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตทำให้ต้องซื้อวัตถุดิบมาจากภายนอกชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย เรื่องกุล เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการผลิตหรือที่ต้องอาศัยฝีมือ และความชำนาญงาน และปัญหาด้านเงินทุนที่มีไม่เพียงพอ ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการค้าและการบริการกลุ่มยังไม่มีแนวคิดในการผลิตของกลุ่มเชิงธุรกิจ ไม่มีการพัฒนากระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีวิชาการเข้ามาช่วย (อรทัย เรื่องกุล, 2547) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุสิพร ทองงาม เรื่อง การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาด้านการจัดการกลุ่มพบว่า กลุ่มขาดการจัดการกลุ่มที่เหมาะสมทั้งในด้านการจัดการกลุ่มขึ้นวางแผน การจัดการกลุ่มขึ้นการดำเนินงาน การจัดการกลุ่มขึ้นการติดตาม และประเมินผล ทำให้ขาดการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเงินสนับสนุนที่ได้รับไม่เพียงพอที่จะนำมาพัฒนากลุ่มให้ประสบความสำเร็จตามที่ควรจะเป็น ปัญหาด้านการผลิตและการตลาด พบว่า การขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการผลิตและการตลาด ส่งผลให้กลุ่มไม่สามารถเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้า และไม่สามารถก้าวเข้าสู่ระบบธุรกิจแบบเต็มรูป (สุสิพร ทองงาม, 2550) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรา ปะลาวัน เรื่อง การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษากลุ่มเครื่องแกงบ้านเกาะมุกด์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการกลุ่มการบริหารจัดการด้านองค์กรแบบไม่เป็นทางการกลุ่มมีผู้นำตามตำแหน่ง คือ ประธานกลุ่ม และผู้นำตามธรรมชาติคือ รองประธาน โดยรองประธานทำหน้าที่บริหารจัดการเกือบทุกเรื่องของกลุ่มยกเว้นเรื่องการผลิต เพราะว่าการผลิตสินค้าของกลุ่มต้องใช้แรงงานจากสมาชิกหลายคนที่ต้องทำร่วมกัน อภิปรายผลได้ว่าปัญหาการผลิตเกิดจากการขาดแคลนเงินทุนการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็กทำในครัวเรือนหรือรวมกลุ่มผลิตมีเงินทุนน้อยเข้าไม่ถึงแหล่งสนับสนุนเงิน ปัญหาข้างต้นที่เกิดขึ้นมิใช่เกิดจากผู้ผลิตทั้งหมดบางครั้งอาจเกิดจากตัวลูกค้าเองก็ได้ เนื่องจากไม่ทราบความต้องการที่แท้จริงของตนเองสั่งสินค้า (มยุรา ปะลาวัน, 2550)

3. กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8

การศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนกรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ เรื่อง การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพไม้กวาดลายดอกแก้ว: กรณีศึกษา ตำบลงสุวรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่ม ด้านการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด คือ ผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการ ด้านผลิต ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต การบริหารจัดการด้านการบริหารองค์กร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การบริหารจัดการด้านการเงิน และบัญชี ได้แก่ สภาพคล่องทางการเงิน โครงสร้างเงินทุน การจัดทำบัญชีและงบประมาณการเงิน คือ การจัดทำบัญชีและงบการเงิน (รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทิพย์ เรืองกุล เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของเศรษฐกิจชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชรที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน พบว่า จุดแข็ง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบ และแรงงานที่ใช้มีอยู่ในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์สามารถจำหน่ายในราคาถูก ทำให้สามารถแข่งขันในตลาด และเป็นกลุ่มขนาดเล็ก จุดอ่อน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มีความซ้ำซ้อนกับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องตลาด มีเงินทุนน้อย ขาดการสนับสนุน ขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการและการดำเนินงาน โอกาส ได้แก่ รัฐบาลให้การสนับสนุน และมีโครงการพัฒนาทางด้านการให้ความรู้ เทคโนโลยี ฯลฯ และให้การส่งเสริมการจัดงานแสดงสินค้าตามท้องที่ต่าง ๆ การคมนาคมที่มีเส้นทางคมนาคม ติดต่อกับสะดวก และเทคโนโลยี และการติดต่อสื่อสารในปัจจุบันมีการพัฒนาขึ้นมาก จึงทำให้กลุ่มสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม (อรทิพย์ เรืองกุล, 2547) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์ เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจชุมชนมีลักษณะสำคัญครบถ้วนเป็นหน่วยการผลิต แรงงานของสมาชิกมีครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการอยู่รอดของครอบครัวต่อความพอเพียง และตามความสามารถในการพึ่งตนเองตามแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนเป็นตัวของตัวเองมีพลวัต และสามารถที่จะอยู่รอดด้วยตนเองได้พัฒนาการของระบบทุนนิยม (ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์, 2540) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช พันยาก เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาธุรกิจผ้าก๊วยบ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการร่วมมือประสานงานกับชุมชน มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ วัดในหมู่บ้าน สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอกุดข้าวปุ้น องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีจุดประสงค์เพื่อของบประมาณสนับสนุนการฝึกอบรมเพิ่มทักษะปฏิบัติ ในกระบวนการผลิต การตลาด การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และนำศึกษาดูงานแหล่งเศรษฐกิจชุมชนอื่น ๆ อภิปรายผลได้ว่า การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนโดยการสนับสนุนงบประมาณในการผลิตให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิต ให้กลุ่มมีโอกาสขยายมีการกระจายสินค้าให้กว้างขวางมากขึ้น (นงนุช พันยาก, 2549)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 7 กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ

จากการศึกษาสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้ว่า การศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอาชีพการทำเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 เป็นอีกหนึ่งอาชีพที่น่าสนใจสามารถเป็นอาชีพทางเลือก สร้างรายได้เสริมหรือเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ จนได้มีการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนจึงได้ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรเครื่องแกง ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้ละสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการรวมกลุ่มมีการจัดทำโครงการสืบเนื่องจาก บ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ ได้รับงบประมาณในการทำโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจากสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ในงบประมาณ 2563 ในการประชุมหมู่บ้านเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2565 ในการประชุมมีมติที่ประชุมว่าจะทำเครื่องแกงเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของหมู่บ้าน

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการทำเครื่องแกง การศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช องค์ความรู้ที่มีบางก็เกิดจากประสบการณ์การศึกษาเรียนรู้และแนวคิดในการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ภายในชุมชนมาใช้ในการผลิต เช่น ก่อนที่จะเข้าสู่การเริ่มต้นการทำเครื่องแกง ควรเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำเครื่องแกง ได้แก่ พริกแห้ง พริกสด พริกไทย หัวหอม หัวเทียม ตะไคร้ ใบกรูด ข่า ลูกกรูด เกลือ ขมิ้น เป็นต้น สภาพปัญหาในการทำเครื่องแกง การศึกษาเรื่อง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือเจอบ่อยที่สุด คือ วัตถุดิบมีไม่เพียงพอ

ต่อการผลิตและวัตถุดิบบางอย่างไม่มีในชุมชนจึงต้องซื้อและมีราคาสูง ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูง แนวทางส่งเสริมการทำเครื่องแกง การศึกษาเรื่อง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน เป็นการพัฒนาศักยภาพของชาวบ้านในพื้นที่ได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และมีงานทำอย่างยั่งยืน ข้อเสนอแนะ 1) ควรมีการสร้างเครือข่ายในชุมชน และในการตลาด 2) ควรมีการจัดตั้งกลุ่มให้มีการสอนในเรื่องกระบวนการในการหาวัตถุดิบต่าง ๆ เพื่อที่จะนำมาทำเครื่องแกง 3) กลุ่มควรมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตามสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดตลาดให้กว้างมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- นงนุช พันยาก. (2549). เศรษฐกิจชุมชน:กรณีศึกษาธุรกิจผ้ากบฏ บ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอภูพาน จังหวัดอุดรธานี. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- บัณฑิต อ่อนคำ. (2533). ยุทธศาสตร์การพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์. (2540). เศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- มยุรา ปะลาวัน. (2550). การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสพภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษา กลุ่มเครื่องแกงตำมือบ้านเกาะมุกต์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- มานพ สมพงษ์. (13 มกราคม 2566). กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านโพธิ์เสด็จ หมู่ที่ 8 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. (มาริษา แก้วสีสด, ผู้สัมภาษณ์)
- รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ. (2550). การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพไม้กวาดลายดอกแก้ว: กรณีศึกษา ตำบลดงสุวรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. ใน การศึกษาอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุลีพร ทองงาม. (2550). การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- อรทิพย์ เรืองกุล. (2547). กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขต เทศบาลเมืองกำแพงเพชร. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.